

Obsah.

Stránka

Stránka

I. Půdoznalství.

Půda, stanoviško našeho rostlinstva	78
Výživa rostlin	148
Co a mnoho-li rostliny z půdy vyžijí	135

II. Práce polní.

Jak se má orati	66
Kdy se má orba opětovat	67
Široké a úzké líhy	66
Svodnice	81
Zlepšování pozemků	74
Úprava půdy na řepu	8
Uvalování repky	124
Dobývání repy	133
Některé pomocy prací hospodářských, strojních a nářadí obdělávacích	39

III. Hnojařství.

Náhrada půdě za odebranou žeň	82
Něco o hnojení	85
Kolik hnoje získá se od jednotlivých hospodářských zvířat	44
Jak možno nejvíce a nejlepšího hnoje docílit	158
Hnojště	154
Ztráta hnoje delším ležením	38
Čistá hnojiva živočišná	347
Výkaly zvířecí	100
Tekuté výkaly zvířecí — moc	100
Tuhé výkaly zvířecí	103
Chlévský hnůj	119
Koňský hnůj	85
Drobné odpadky živočišné	347
Tabelární sestavení obsahu výkalův zvířecích	125
Živočišná hnojiva s rozličnými příměsky	348
Hnůj záchodní	93
Jak silně se má hnojit	43
Hnojení a zacházení s hnojem na poli	156
Spotřeba steliva	35
O vlivu steliva na jakost hnoje a o stlaní zvláště	87
Sláma	87
Lesní hrabanka	88
Prst — steliva hlinitá	90
Drtiny	90
Mrvení zelené	26
Maso a krev	86
Guano kupované a guano domácí	46
Užití guana	73

Kosti, paznehty, třísky a drtiny z kostí a jiné kostnaté odpadky	185
Uhlí z kostí	356
Jak možno moučku z kostí dlati	73
Vápno a některá jiná hnojiva vápenitá	352
Sádra	90
Slin a hnojiva vápenitá	350
Padit lněná	63
Hodnota sází	65
Hnojení k zemákům	153
Jakého vlivu má hnojivo na zemáky	3

IV. Rostlinářství.

A. Píce.

a) <i>Pastviny</i>	1
b) <i>Něco o lukách</i>	2
Zvelebování luk	27
Šaodi-li lukám spásání ovce	22
c) <i>Pícní rostliny polní</i>	3
Některé rostliny pícní na poli pěstované	176
Jetel červený. <i>Trifolium pratense</i>	176
Jetel čercový. <i>Trifolium incarnatum</i>	176
Jetel bílý. <i>Trifolium repens</i>	176
Vojtěška. <i>Medicago sativa</i>	176
Vicenec. <i>Hedysarum onobrychis</i>	176
Kolenec. <i>Spergula arvensis</i>	176
Žito pícní rostlinou. <i>Secale cereale</i>	5
Jecmen co pícní rostlina. <i>Hordeum vulgare</i>	71
Oves co pícní rostlina. <i>Avena sativa</i>	72
Červený jetel. <i>Trifolium pratense</i>	
Jetel čercový. <i>Trifolium incarnatum</i>	52
Jetel bílý. <i>Trifolium repens</i>	51
Vojtěška. <i>Medicago sativa</i>	53
Vicenec. <i>Hedysarum onobrychis</i>	77
Seiadella — ptací noba	75
Muhar. <i>Panicum germanicum</i>	73
Kolenec. <i>Spergula arvensis</i>	82
Vodnice. <i>Brassica rapa</i>	213
Pohanka. <i>Polygonum fagopyrum</i>	271
Směsky	233
Řepa krmná	25

B. Přehledné sestavení rostlin stebelných

Pšenice. <i>Triticum vulgare</i>	326
Samopše. <i>Triticum spelta</i>	326
Špalda jednozrná. <i>Triticum monococcum</i>	326
Pšenice špalda letní. <i>Triticum amy- leum</i>	326

	Stránka		Stránka
Žito. Secale cereale	328	Pěstování zemáků z hlizulí roz-	
Ječmen. Hordeum distichon vulgare	328	krájených	217
Oves. Avena sativa. Avena orien-		Pěstování zemáků z ok	218
talis	328	Pěstování zemáků, odnoží a sřezky,	
Kukuřice. Mais vulgaris	328	výhonky	218
Proso. Panicum	328	Rozmnožování zeměčat zakládáním	
Muhar. Panicum germanicum	328	natě těchto v půdu	218
Pšenice ozimá. Triticum vulgare	238	Židovské zemáky. Helianthus tube-	
Pšenice jarní	238	rosus. Topinambour	24
Samopše. Triticum spelta	242	Cukrovka. Beta vulgaris altissima	30
Jednozrná špalda. Triticum mono-		Pěstování semenné řepy burákové	25
ococcum	241	Vodnice. Brassica rapa	213
Žito. Secale cereale	240	Řepa krmná	26
Jaré žito	245	Mrkev. Daucus carotta	16
Ječmen. Hordeum distichon vulgare	230	Tuřín — kolník. Brassica nata	25
Oves. Avena sativa	232	Čekanka. Cichorium intybus	247
Oves bez plevele	160	E. Rostliny obchodní	171
Kukuřice. Zeas Mais. Mais vulgaris	243	Rostliny obchodní a továrnické	246
Proso. Panicum	7	a) <i>Rostliny olejnaté . . . . .</i>	170
Muhar. Panum germanicum	72	Řepka. Brassica napus	170
C. Přehledné sestavení luštěnin či		Mák. Papaver somniferum	170
kulovatin	330	Lnice. Myagrum sativum	170
Rostliny kulovaté	245	Slunečnice. Helianthus annus	170
Hrách. Pisum sativum	330	Hořčice. Sinapis	170
Víka. Vicia sativa	330	Madie. Madia sativa	170
Čočka. Ervum lens	330	Řepka ozimá. Brassica napus	205
Polní bob. Vicia faba	330	Jarní řepka. Brassica napus oleifera	210
Vlčí bob. Lupinus albus	330	Řepice ozimá. Brassica campestris	210
Pohanka. Polygonum fagopyrum	330	Řepice jarní. Brassica campestris	210
Hrách. Pisum sativum	236	Mák. Papaver somniferum	108
Víka. Vicia sativa	237	Lnice. Myagrum sativum	212
Čočka. Ervum lens	237	Slunečnice. Helianthus annus	170
Bob polní neb koňský. Vicia faba	235	Madia. Madia sativa	267
Bob zákrsek (fasole). Phaseolus		Řeřicha. Lepidium sativum	267
nanus	236	b) <i>Rostliny přádelnické . . . . .</i>	170
Vlčí bob. Lupinus albus	234	Len. Linum usitatissimum	170
Pohanka. Polygonum fagopyrum	271	Konopí. Cannabis sativa	170
D. Přehledné sestavení okopávanin	332	Konopí. Cannabis sativa	268
Okopávaniny	212	c) <i>Rostliny kořenné . . . . .</i>	172
Zemáky. Solanum tuberosum	332	Chmel. Humulus lupulus	172
Topinambur neb židovské zemáky.		d) <i>Rostliny barviřské . . . . .</i>	172
Helianthus tuberosus	332	Rostliny barviřské	264
Cukrovka. Beta cicla — alba	332	Mořena barviřská. Rubia tinctorum	172
Vodnice. Brassica rapa	332	Ryt barviřský. Isatis tinctoria	172
Řepa pící	332	Ryt obecný. Reseda luteola	172
Mrkev. Daucus carotta	332	Světlice barviřská. Carthamus tinc-	
Kolník. Brassica nepobratica	332	torius	172
Čekanka. Cichorium intybus	332	Mořena barviřská. Rubia tinctorum	76
Zemáky. Solanum tuberosum	332	Boryt barviřský. Isatis tinctoria	78
Zvláštní výhodný způsob sázení ze-		Světlice barviřská. Carthamus tinc-	
mákův	345	torius	85
Zradnutí zemáků před vysazováním	347	Ryt obecní — žlutinka. Reseda lu-	
Sázení a rozmnožování zeměčat	214	teola	265
Pěstování zemáků ze semene	215	e) <i>Rostliny točárnické . . . . .</i>	172
Pěstování zemáků z hlizulí	216		
Pěstování zemáků z hlizulí celých	217		

	Stránka
Tabák. <i>Nicotiana</i>	172
Štětka soukenická. <i>Dipsacus ful-</i> <i>lonum</i>	172
Tabák. <i>Nicotiana</i>	249
Kropáčky — štětky soukenické. <i>Dipsacus fullonum</i>	257
Víka kávová. <i>Astragalus baeticus</i> .	249
f) <i>Rostliny lékařské a koření</i>	174
Koření a rostlinstvo léčivé	264
Hořčice. <i>Sinapis</i>	174
Kmín. <i>Carum carvi</i>	174
Fenikl. <i>Anethum foeniculum</i>	174
Koriandr domácí. <i>Coriandrum sa-</i> <i>tivum</i>	174
Anýz. <i>Pimpinella anisum</i>	174
Šafrán. <i>Crocus sativus</i>	174
Křen. <i>Cochleria armoracia</i>	174
Hořčice bílá. <i>Sinapis alba</i>	52
Kmín. <i>Carum carvi</i>	260
Fenikl. <i>Anethum foeniculum</i>	261
Koriandr domácí. <i>Coriandrum sa-</i> <i>tivum</i>	263
Anýz. <i>Pimpinella anisum</i>	262
Šafrán. <i>Crocus sativus</i>	259
Křen. <i>Cochleria armoracia</i>	228
Množství oseva na rozličných půdách	5
Zelí. <i>Prasica obovata capitata</i>	45
V. Zahradnictví.	
Ovocné stromové a důležitost jeho v hospodářství	126
Květ stromů ovocných	167
Sušení ovoce	59
Ovocný ocet.	61
Víno z ovoce	61
Vysazování vrby	211
VI. Vinařství.	
Zakládání školek révních a práce v nich	106
O rozličném přirezávání rév	138
Proč se sřezává trs révy	138
Jak se má trs sřezávat	139
Kdy se má réva sřezávat	139
O přesazování rév	148
O zušlechťování rév viných starších	104
Jak se pěstuje réva na zdích domů, k upravení besidek a plotu	55
VII. Nemoce a nepřátelé rostlin a zvířat.	
Nepřátelé a nemoce révy a pro- středky proti těmto	143
Zápal révy	144
Černý zápal révy	144
Žloutenka révy	144
Strupovitost révy	145

	Stránka
Zdivočení trzu viného	145
Hniloba kyselá hroznů	145
Zbujnění révy	145
Černý zápal révy	145
Plíseň révy	146
Nepříznivé a škodlivé vlivy povětrní spůsobené na révě	146
Námel či svatojanské žito	63
Nemoci a nepřátelé řepy	33
O příčinách hniloby zemáků	14
Odřezávání květu a listů u zemáků	155
Nemoci zemáků	220
Kudrnatost lupení	220
Hniloba	221
Srdnice	225
Vyhňování ok, vysychání, mizení ok	225
Zemáky kvašení podlehlé	346
Zachránění zemáků před úplným shnitím	347
Proti moru dobytčímu	46
VIII. Přátelé a nepřátelé hospo- dářství.	
Netopýři	42
Prostředky proti housenkám na zeli	44
Prostředky proti plžům	80
Prostředek od krys (potkánův)	34
Dokonalý prostředek na vyhlazení štíru krtkonohého	325
Dehet proti filousu	325
Vydatné prostředky na vyhlazení klikoroha obilného a pilouse čer- ného	334
Zmrznutí plodin	41
IX. Dobytek.	
Ušlechťování dobytka	161
Plemenitba čistokrevná	169
Osvěžení krve při plemenitbě	169
Hra přírody u dobytka	169
Tvoření nových plemen	178
Stálost při dobytku	178
Zvrhnutí a zhoršení plemena	180
Kůže zvířecí	182
Pokrývka — srst dobytka	181
Chov dobytka hovězího a užitečnost jeho v hospodářství	273
Jak má býti uspůsobeno dobytče, mající se hoditi dobře k účelům naším	168
Volba druhů hovězího dobytka k ple- menitbě	64
Volba dobytka k plemenění	274
Jaký má býti býk k plemenění určený	194
Volba plemenice u hovězího dobytka	192
Páření a připouštění dobytka	189
Plemenění u hovězího dobytka	275

	stránka		stránka
Obřezlé krávy jak se mají hleděti	195	Sýr limburgský	314
Otelení a zmetání krav	182	Holandský sýr	315
Odchovávaní mladého dobytka	276	Anglický sýr	317
Stáj pro hovězí dobytek	162	Sýr francouzský	318
Rejdiště	166	Edamský sýr	318
Zacházení s dobytkem	179	Švýcarský smetanový sýr	320
Praktická pravidla krmení	70	Sýr tvrdý švýcarský	321
Množství píce dobytku chovanému potřebné	42	Sýr kořený	322
Letní krmení hovězího dobytka v stájích	198	Sýr tvrdý anglický	324
Pastva hovězího dobytka	196	Sýr olomúcký	324
Krmení zimní dobytka	200	Sýr z kyselého mléka	325
Napájení dobytka	81	XI. Lesnictví.	
Vyvinutí a velikost dobytka	82	Porážení stromů	65
Větší dojnost dobytka	68	XII. Správověda.	
Výřezávání dobytka	69	Kdy v osevním pořádku dlužno ze- máky sázeti	151
Snadné tučnění dobytka	68	Jak možno odpomoci přílišnému le- hání viky na píci vyseté	334
Žádoucí vlastnosti dobytka určeného k rychlému vykrmování	179	Máme zaváděti cizá plemena, neb možná domácí druh hovězího do- bytek zvelebiti a k většímu užtku přivesti?	335
Vykrmování hovězího dobytka	286	XIII. Z přírodovědy.	
Kde na těle zvířecím makáním vy- šetřujeme tučnost	68	Něco o povětrnosti	41
Užití hovězího dobytka k práci	191	Účinek světla měsíčního	134
Žádoucí vlastnosti dobytka určeného k práci a tahu	180	Účinky vzduchu při bouřce namléko, květ stromův a zvláště chmel	203
Kolik který dobytek váží	40	XIV. Směs.	
Bůvol	1-0	Koly do vinice	143
Kolik se nastříhá vlny podle roz- ličného stáří ovce	43	Částky nevyzralých hlizuli zemá- kových	219
X. Mlékařství.		Zemáky s klicemi a zemáky vyrostlé	220
Mlékařství	291	Prodloužení života rostlinám	34
Dojnost krav	38	XV. Národní hospodářství.	
Čím dojnost krav se zvyšuje	34	O mzdě a vzdělávání dělnictva	357
Máme dojiti krávy, když jsme je na krmník postavily?	304	XVI. Něco pro domácnost ho- spodáře.	
Dobrota mléka	34	Mouka zemáková	38
Vady a nemoci mléka a prostředky proti těmto	295	Petroleum v hospodářství	45
Mléko falšované	299	Jak možno rostlinku v zimě přivesti k tomu, by kvetla	63
Hořké mléko	299	Jak možno karafiáty snadno množiti	64
Šlemovitost a táhlost mléka	301	Kterak vlií bob (lupina) hořkost ztráci	65
Červené mléko	302	Užitečnost zemáků v hospodářství	96
Modré mléko	302	Mláto	81
Dělání másla a sýra	34	Dlažba pro svinské chlivky	64
Dělání másla	304	XVII. Účetnictví.	
Čím možno urychlití stlučení másla z mléka v zimě a od starých krav nadojeného?	37	Účetnictví hospodáře od str. 362—378	
Co činiti, by v zimě se udrželo dobré máslo?	39		
Výroba sýra	35		
Dělání sýra	311		
Sýřidlo	312		
Sýr cihlový	314		

O B S A H.

Stránka

Úvod.

I. Oddíl. Část všeobecná.	1
a) Něco z dějepisu révy	—
b) Typografie vína	11
c) Ponebí; poloha vinice	14
d) O půdě	18
e) Hnojení vinic	23
f) Réva	30
g) Hrozny a jejich druhy	34
1. Stolní hrozny	34
2. Hrozny k lisování vína	39
II. Oddíl. O ošetřování starších vinic	39
Leden	—
Únor	42
a) Proč se vůbec réva sřezává?	45
b) Jak se má réva sřezávat?	46
c) Kdy se má sřezávat?	48
d) Proč tak a ne jinak se má réva řezat?	49
A) Řez na babku	56
1. Řez na babku bez kolínek	—
2. Řez na babku s kolínekami a na oblouk	—
3. Řez na babku s obloukem v zemi vedeným	—
B) Řez na ramena	59
Omladování vinic	64
Březen	71
Duben	76
Květen	78
O ušlechťování rév starších	79
Červen	82
Červenec	85
Srpen	—
Září	86
Říjen	87
Listopad	96
Prosinec	98
III. Oddíl. O zakládání školek a práce v nich	99
a) O zakládání školek	—
b) Práce ve školekách	101
IV. Oddíl. Zakládání nových vinnic	104
Úprava viniční půdy	—
Vysazování do vinic	107
Sázení do důlků pomocí průboje	108
Ošetřování nově vysázené vinice	109
V. Oddíl. O rozličném přirezávání rév	111
VI. Oddíl. O nástrojích potřebných při rozumném ošetřování vinic	116
VII. Oddíl. O některých druzích vinných rév	119
1. Révy pro vína červená	120
2. Révy pro vína bílá	121
VIII. Oddíl. O nepřátelích a nemocech vinné révy a prostředky proti těmto	124
a) Nemoce	—
b) Nepříznivé a škodlivé vlivy povětrím způsobené	127

*

	Stránka
c) Révě nepřátelské rostliny	129
d) Škůdcové révy ze živočichův	—
e) Hmyz	130
f) Housenky	137
g) Škůdce révy — člověk sám	139
IX. Oddíl. O rozpočtech prací a o výtěžku ve vinicích	141
X. Oddíl. Jak se pěstuje réva na zdích domův, k upravení besídky a plotův	144
Réva co pyramída vedená	149
Užití révy k děláni plotu	—
Způsob vedení révy ve vnořadí na vrších	150
Proměnlivý řez ve vnořadí	151
Réva vedená na způsob stromu	153
Řez révy na způsob vějíře	155
Řez révy na ramena a nízké laťování	156
Řez na babku a vedení kolinka nechaného po latích	—
Jednoduchý řez na rameno	157
Řez na krátká ramena	—
Při nízké zdi neb ve vnořadí vedená réva	—
Réva v polovičních obloucích	158
Jiný způsob polovičního oblouku	—
Řez na oblouky se zpátečním uvazováním	—
Řez révy na 3 až 4 oblouky s vodorovnými rameny a zpět sto- čenými révami	159
Tříramenné závitkovité vedení révy	—
Tří- a čtyřramenný řez révy na rameno	—
Řez dvouréví, dvouramenný	160
Vysoký řez na ramena s vysokým laťováním	—
Užití révy na besídky, loubí	—
Řez révy do uhlu pro vína stolová	162
a) při vnořadí v zahradě	163
b) při vnořadí u zdi	169
c) při vnořadí u domů	170
d) při jednoduchých besídkách	171
e) při vnořadí ve vinici	—
Třířadové neb i dvouradové vedení révy besídkové	—
XI. Oddíl. Vinná réva pěstovaná v hrncích a skleníku	173
XII. Oddíl. O uschovávání a zasílání hroznův	177
XIII. Oddíl. Zacházení s vínem ve sklepích	180
Lisování hróznův	181
Lisování révy bez lisu	183
Lučebné částky moštu	185
Kvašení šťávy hroznové	—
Přetáčení a uložení vína v sudy	186
Látky ve víně obsažené	189
Nemocé vína	191
1. Vláknavitost	—
2. Kyselost	—
3. Hořkost	192
4. Plesnivina vína	—
5. Příchut' po sudu, stuchlina	193
Čistění a sádrování vína	—
Odpadky při připravování vína a užití jich	194
Vína šumivá	195
Šlechtění vína	198
Sklep	201

